

АНОТАЦИИ НА МАТЕРИАЛИТЕ

по чл. 65 от ПРАСПУ

на гл. ас. д-р Делян Иванов Ангелов

катедра „Икономически науки”, ФИСН, ПУ „Паисий Хилендарски”

за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност “доцент”

Област на висше образование:

3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление:

3.8. Икономика

(Геоикономика и регионална икономика)

Монография, основен хабилитационен труд:

Ангелов Д., „Непознатият град“, УИ „Паисий Хилендарски“ 2018 г. ISBN 978-619-202-378-2;

Монографията е посветена на комплексните проблеми на съвременните градове в тяхното стопанско, демографско и социално развитие и роля в съвременния свят. Чрез анализ в измененията на пространствената социална организация и икономическите промени, наложени от процесите на урбанизация и дезурбанизация. Монографията разглежда нови за българската научна литература теми, явления, понятия и термини от сферата на световното градско развитие. Градовете на България следват общо взето пътя на урбанизацията на развитите държави и на „индустриално-прогресивната“ идеология. Обширните панелни предградия у нас не бяха наричани „предградия“, а ж. к. „жилищни комплекси“ (с изключение на ж.к. „Модерно предградие“); ромските гета (вътрешни или периферни) – градски райони в процес на интеграция и преустройство.

Монография:

Ангелов Д., „Терминологичен речник по урбанистика“, УИ „Паисий Хилендарски“ 2022 г. ISBN 978-619-202-804-6

В рамките на изложение от 384 страници в две части са представени основни аспекти и важни акценти от развитието на съвременните градове и тяхната икономика.

Актуалността и значимостта на монографичното изследване се обуславят от бързото,

често стихийно и изцяло неконтролируемо, развитие на градовете и протичащите в тях икономически процеси в България. Твърде често ефектите от вътрешната миграция и последващото нарастване на градовете се оценяват, чак когато е твърде късно да се коригират установените негативни тенденции.

В монографичното изследване е подходено към градското развитие по един изключително систематичен и обоснован начин, без да лишава читателя от непрекъснат досег с примери от ежедневието, с което се сблъскваме. Методологията на изследването, представя задълбочен теоретичен анализ и наблюдение на добри практики от различни страни, като ясно личи стремежът на автора да изведе логическите връзки и фактори, които обуславят устойчивото успешно развитие на съвременните градове.

Глава от колективна монография:

Ангелов Д., „Дефицити в политиката за градско възстановяване и развитие в България“, в монография „Европейската интеграция днес – някои проблеми и възможности“, УИ „Паисий Хилендарски“ 2019 г. ISBN 978-619-202-418-5;

Участието в колективната монография е критичен принос към пропуските и липсата на национална стратегия в градското развитие и урбанизация в България и по-конкретно в най-големия български град. На фона на тенденциите в градското развитие на западноевропейските страни, използващи фондовете на ЕС за градско възстановяване и развитие (URBACT и JESICA) и насочени преди всичко към създаване и облагородяване на публичната, общодостъпна градска инфраструктура, повечето български проекти са с частен характер, ограничен достъп и с приходна насоченост. Неравномерното и неадекватно градско развитие ще генерира проблеми, преживени и преодолени от редица страни в ЕС, чиито опит е резонно да се използва.

Учебници и учебни помагала

Ангелов Д., „Геоикономика“ (1-ва част) учебник, електронно издание, УИ „Паисий Хилендарски“ 2019 г., ISBN 978-619-202-545-8;

Настоящият учебник е разработен съобразно учебните планове за бакалавърска програма на специалностите Макроикономика, МИО, Маркетинг, Финанси, Стопанско управление, Публична администрация, Счетоводство при ФИСН на ПУ „Паисий Хилендарски“. Обогатен е с редица най-нови статистически и графични приложения, исторически справки, цитати, богато илюстриран. Отделено е специално внимание на промените от последните три десетилетия в структурата на населението, миграциите, урбанизацията, нови производства и свързаната с тях промяна в ресурсната база на индустрията. Основно внимание е отделено на въпросите, свързани с човешките ресурси и структурния преход към доминация на третичния сектор. Съдържа богат набор от препоръчани литературни източници; въпроси за самоподготовка; примерни тестове.

Ангелов Д., „Geoeconomics“ (учебник за ВУЗ на английски език), Publishing House IMN, Plovdiv, 2007. ISBN 978-954-317-125-5.

Учебното пособие е създадено с цел да подпомогне български и чуждестранни студенти на „Европейски колеж по икономика и управление“, в дистанционна, задочна и редовна форма на обучение. В него са разгледани основните традиционни теми по геоикономика за учебната програма в четири основни раздела: теоретични основи на геоикономиката и пространствената икономика; природни ресурси; население, работна сила и заетост; стопански отрасли. Създадени са като специално приложение въпроси за самоподготовка и примерен тест за самоподготовка.

Студии и статии

Ангелов, Д., „Образование във времена на реурбанизация и икономика на знанието“ Научно списание „Стратегии на образователната и научна политика“, кн. 5, 2023 г. <https://strategies.azbuki.bg/> (под печат).

За дълъг период урбанизацията следва процеса на индустриализация. Но от шейсетте години на двадесети век, с появилата се в развитите стани деиндустриализация, тази тенденция се преобърна и днес процесът на урбанизация задава тенденциите на стопанското развитие. Аналогично се реструктурира и процеса в стопанската система на макро равнище: оформи се „четвърти сектор“ (информационни услуги), от който започнаха все повече да зависят първите три, довели до неговата поява и развитие. Как оформилата се сфера на градска икономика и висока конкурентост за работните места поставя нови предизвикателства пред образователната система в България в подготовката на съвременен човешки капитал.

Angelov, D., „New family and reproductive models in the late-modern city (demo-economic aspects), Changing Cities: challenges, predictions, perspectives, pp. 151-171; New Bulgarian University, Sofia 2020. ISBN 978-619-233-120-7; ISBN 978-619-233-121-4 (Online);

Тази студия изследва промените в моделите на възпроизводство и семейството, предизвикани от късната модерна урбанизация и новия четирисекторен модел на национална икономика. Диверсификацията на икономиката към четвърти и дори пети сектор поставя града в сърцето на постиндустриалния икономически растеж. Тази тенденция в насочването на работната сила измества процеса на урбанизация навътре или центростремително. Такъв познат на съвременния свят крайградски живот заедно с широките му зелени площи отмина. Можем положително да определим тази промяна като икономика на услугите или градска икономика.

Три основни демо-икономически тенденции през последните десетилетия са включени в тази нерешителност на младите, някои може да нарекат SDT (Втори демографски преход).

Angelov D., Ilyeva, G., Yankova, T., Dzabarova, Y., Ruseva, M., Klisarova-Belcheva, St., „Customer Attitude toward Digital Wallet Services“, in "Business Intelligence as a Tool for

Business Competitiveness", <https://www.mdpi.com/2079-8954/11/4/185> ; Systems 2023, 11(4), 185; <https://doi.org/10.3390/systems11040185>

Настоящата студия е проучване, имащо за цел да изследва и идентифицира факторите, влияещи върху отношението на клиентите към и намерението да използват дигитални портфейли (електронни портфейли, електронни портфейли) по време и след пандемията от COVID-19. Обобщени са 257 правилно попълнени въпросника от онлайн проучване. Основните характеристики на системите за плащане с електронни портфейли бяха класифицирани с фокус върху удовлетвореността на потребителите чрез интегриране на класически и модерни методи за анализ на данни. Моделирането на структурни уравнения (SEM) беше предпочитано за разкриване на зависимостите между променливите от гледна точка на потребителите на електронни портфейли. Проектираният модел може да открие и обясни основните връзки, които определят механизма за приемане на електронните портфейли. Получените резултати водят до конкретни препоръки към заинтересованите страни във веригата на стойността на обработката на плащанията. Финансовите регулаторни органи биха могли да използват представените резултати при планиране на развитието на платежни системи. Търговците на електронна търговия биха могли да използват предложената методология, за да оценят, сравнят и изберат алтернативен начин за плащане на поръчка. Доставчиците на услуги за електронни портфейли биха могли да създадат надеждна многокритериална система за оценка на приемането на цифрови портфейли.

Angelov D., "Progress in Waste Management as a Factor for Regional Inequalities in the EU", Economic, regional and social challenges in the transition towards a green economy, pp. 341-354, Plovdiv University Press, 2021, ISBN (online) 978-619-7663-07-5, ISBN (print) 978-619-7663-08-2;

Традиционният начин за управление на твърдите отпадъци, свързан с депониране на трайни депа (механизирани депа) вече е изчерпал капацитета си не само в развитите, но и в развиващите се страни. В момента сме в криза с липсата на сметища и се прилагат иновативни технологии за минимизиране на обема им. В този аспект в производството има две основни направления: 1) производство на продукти, годни за повторна употреба; 2) производство на продукти, подходящи за рециклиране или бързо разграждане. От гледна точка на вече произвежданите продукти, иновациите в областта на рециклирането на различни видове материали са в ход. По този начин значителна част от твърдите отпадъци вече се разглеждат като концентрирана суровина, която има място на международния пазар на суровини. Една част обаче остава негодна за рециклиране и това я прави неудобна и скъпа. В очакване на подходящи иновации за оползотворяването му в бизнеса се намесва организираната престъпност, която „покрива” неудобния отпадък чрез незаконни методи, несъвместими с екологията и устойчивото развитие.

Ангелов, Д., "Неуправляемите неравенства на късномодерния град (от социално инженерство към гетоизация)" в "Административната справедливост като елемент на доброто управление", с. 298-315, УИ "Св. Климент Охридски", София 2021 г., ISBN 978-954-07-5251-8;

Студията разглежда основните видове неравенства и техния генезис в условията и структурата на касномодерния град. Т. е. в социално-икономическите условия на една

локална икономика, почти изцяло изградена от дейностите на третия сектор на националното стопанство.

Големите градове представляват своеобразен културен палимпсест. Съдържат в едно слоевете на много епохи, час от които са видима част от настоящата градска инфраструктура. Но освен инженерна инфраструктура, градовете разполагат и със социална инфраструктура, както и с ежедневни не особено видими междуличностни и междуинституционални отношения. Това натрупване с времето предава своето наследство под формата на задълбочаващи се неравенства.

Ангелов Д., Илиева Г., Янкова Т. „Анализ на конкурентоспособността на българската икономика“, в „Икономическа и социална [дез]интеграция“, с. 429-444, УИ „Паисий Хилендарски“, 2020, ISBN 978-619-202-565-6;

Студията третира проблемът за повишаването на конкурентоспособността и създаването и използването на иновациите е поставен за обществено обсъждане в Европейския съюз през 1995 г., когато Европейската комисия (ЕК) публикува „Зелена книга за иновациите“. В резултат на проведените дебати се стига до създаването на първия план за действие за иновации в Европа, приет от ЕК през 1996 г. В плана са заложени както мерки за създаването на правна и административна среда за иновационна дейност в страните от ЕС, така и мерки, отчитащи националните, регионалните и секторните особености на иновациите. Следваща важна стъпка в хронологията на европейската икономическа политика е Лисабонската стратегия от 2000 г. Във фокуса на Лисабонската стратегия са повишаването на конкурентоспособността и производителността и постигането на устойчив икономически растеж. През 2006 г. ЕК представя първата за ЕС иновационна стратегия, чиято основна цел е да насърчи превръщането на инвестициите в изследователска и развойна дейност в Европа в пазарни продукти и услуги.

Ангелов Д., Г. Илиева, Цв. Димитрова. „Геопространствен анализ на таблични данни в маркетинг мениджмънта“, във „Времена на несигурност и рискове: Възможности и перспективи за развитие“, Пловдив: Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, 2014 г., ISBN 978-619-202-037-8;

Статията изследва възможностите на Географските информационни системи (ГИС) за геопространствен анализ на таблични данни при решаване на маркетингови проблеми. Това изследване има две отправни точки: маркетинговите данни са географски локализирани и при техния анализ трябва да се вземе предвид тяхното поведение в пространството. Целта на доклада е да представи възможностите, които ГИС технологиите предлагат в маркетинговия бизнес анализ на табличните данни. Съвременният софтуер за електронни таблици включва вградена функционалност за анализ и позволява навигация на данните в 2D и 3D среда. Нещо повече, специализираният GIS софтуер съдържа редица инструменти за пространствено моделиране и анализ. Предложените методи за бизнес анализ на табличните данни подобряват вземането на решения по време на процесите на планиране и организация на различни маркетингови дейности.

Ангелов, Д. „Пространствената сегрегация (районите на градска депресия – аспекти на икономическо неравенство)“ – В: Времена на несигурност и рискове: Възможности и

перспективи за развитие. Пловдив: Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, 2014 г., ISBN 978-619-202-037-8;

Статията третира един от основните икономически и социални проблеми на развитите градове – неформалното и спонтанно разделяне на градската територия според комплекс от социално-икономически признаци и последиците от това. Тъй като това са нови процеси за градовете, част от бившият социалистически блок, статията съдържа приносът на неразглеждани до момента структурни изменения и тенденции. Въвеждат се нови понятия за нашата градска действителност, обвързани преди всичко с процесите на гетоизация и пространствена сегрегация.

21.06.2023 г.

(гл. ас. д-р Делян Ангелов)